

VIKTIGARE LAGAR
OCH FÖRORDNINGAR

INFÖR HALVÅRSSKIFTET
2013

Skriften är producerad av Regeringskansliet, Information Rosenbad

Projektledare: Josef Salih

Inlagan är tryckt på Munken Lynx 100 g och omslaget på Munken Lynx 240 g
av Elanders Sverige AB, Stockholm, juni 2013

Art.nr.: IR 2013:001

Innehållsförteckning

Information om svensk lagstiftning	7
Inledning	8
Statsrådsberedningen	9
Arbetsmarknadsdepartementet	10
Utvidgad målgrupp för samhällsorientering	10
Anmälningsskyldighet vid utstationering av arbetstagare	12
Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m.	13
Finansdepartementet	15
Stärkt investerarskydd på fondområdet	15
OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister	16
Ändrade begrepp i mervärdesskattelagen	17
Försvarsdepartementet	18
Justitiedepartementet	19
Kortare tid för styrelseledamöters personliga betalningsansvar	19
Åtal för ringa bokföringsbrott endast om det finns särskilda skäl	20
Färre revisorskategorier	20
Ett mer tillförlitligt fastighetsregister	21
Snabbare betalningar	21

En ny kameraövervakningslag	22
En mer ändamålsenlig förvaltningsprocess	22
Genomförande av rambeslut om dataskydd	23
Kriminalisering av kränkande fotografering	24
Moderniserade straffbestämmelser om förfalskning	24
Förstärkt straffrättsligt skydd vid grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning	25
En skärpt sexualbrottslagstiftning	25
Kulturdepartementet	27
Arkitekturmuseet blir Statens centrum för arkitektur och design	27
Förordning om stöd enligt filmavtalet	28
Landsbygdsdepartementet	29
Förbud mot Bisfenol A i förpackningar för livsmedel avsedda för små barn ...	29
Redskap för fångst av vilt	29
Amälan till länsstyrelsen vid skydds jakt på enskilds initiativ	30
Miljödepartementet	32
Industriutsläppsdirektivet genomförs i svensk rätt	32
Ny miljööverprövningsförordning	34
Ny förordning om utvinningsavfall	35
Prövning av dumpningsdispenser	36
Näringsdepartementet	37
Olagligt statsstöd	37

Straffansvar för marknadsmissbruk på energimarknaderna införs	38
Nya regler om prövning av nätkoncession	39
Ändring av naturgaslagen och naturgasförordningen	39
Ny lag om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering	40
Tillsynsuppgifter överläts till klassificeringssällskap	41
2006 års sjöarbetskonvention träder i kraft	42
Ny lagstiftning om bevakning ombord på svenska fartyg	42
Socialdepartementet	44
Upphävande av kravet på sterilisering för ändrad könstillhörighet	44
Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd	45
En ny tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst	46
Åtgärder för att motverka fusk och felaktigheter inom stöd och service till vissa funktionshindrade och inom assistansersättningen	46
Sänkta byggsanktionsavgifter	47
Anpassning av svensk rätt till EU-förordning om byggprodukter	47
Utbildningsdepartementet	49
Reformering av gymnasiesärskolan	49
Nya program mål för gymnasiesärskolans nationella program	50
Särskild utbildning för vuxna – ändring med anledning av den nya gymnasiesärskolan	51
Utökad undervisningstid i matematik	52
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	52
Statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare	53

Utrikesdepartementet	54
Kroatiens anslutning till Europeiska unionen	54
Ny styrmodell med fokus på biståndets resultat	55

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet är den offentliga förvaltningens gemensamma webbplats för svensk rättsinformation. Den innehåller länkar till de rättskällor som finns tillgängliga på internet. Lagrummet länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar samt statliga myndigheter.

Webbplats: lagrummet.se

Lagstiftningsprocessen finns beskriven i avsnittet Så styrs Sverige på regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: regeringen.se/rattsdatabaser

Sveriges riksdags webbplats: riksdagen.se

Inledning

Denna skrift innehåller ett urval av de viktigaste lagar och förordningar som trätt i kraft under första halvåret 2013 eller en kort tid därefter.

Lagar och förordningar innehåller rättsregler som är bindande för enskilda. Lagar beslutas av riksdagen och förordningar beslutas av regeringen. Det handlar både om helt nya lagar och förordningar (grundförfattningar) och om ändringar i befintliga lagar och förordningar (ändringsförfattningar).

Oftast är det regeringen som föreslår en ny lag i en proposition till riksdagen. Efter förberedande arbete i något av riksdagens utskott fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. Förordningar innehåller regler som regeringen får besluta om enligt grundlagen. Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). Varje lag och förordning ges ett unikt nummer i SFS.

Den som vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar informationen på lagrummet.se som är en webbplats för rättsinformation. Där går det att hitta en lag genom att t.ex. skriva in lagens SFS-nummer. Exempelvis kommer man till den nya lagen (2013:283) om bevakning ombord på svenska fartyg om man fyller i 2013:283 i rutan för SFS-nummer.

Statsrådsberedningen

Pressfunktionen hos statsminister Fredrik Reinfeldt

Presschef Roberta Alenius, tfn 070-270 72 17

Pressekreterare Markus Friberg, tfn 070-261 30 84

Pressekreterare Daniel Valiollahi, tfn 072-225 45 47

Pressfunktionen hos EU-minister Birgitta Ohlsson

Pressekreterare Carl Lagerqvist, tfn 070-308 44 06

Statsrådsberedningen har till uppgift att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet samt ansvara för samordning av den svenska EU-politiken.

Statsrådsberedningen har inte några lagar och förordningar som träder i kraft vid halvårsskiftet 2013.

Arbetsmarknadsdepartementet

Pressfunktionen hos arbetsmarknadsminister Hillevi Engström

Pressekreterare Niklas Gillström, tfn 072-520 66 33

Pressfunktionen hos integrationsminister Erik Ullenhag

Pressekreterare Lena Hallerby, tfn 0703-01 47 90

Regeringens arbetsmarknadspolitik inriktas på att få fler människor i arbete och minska riskerna för utanförskap. Regeringens ambition är att arbeta vidare med reformer som ytterligare ska stärka arbetslinjen och leda till ökad sysselsättning. En fungerande integration bygger på arbete och möjlighet till egen försörjning. Därför är regeringens arbetslinje också integrationspolitik.

Utvidgad målgrupp för samhällsorientering

Ny lag samt ändrad lag och förordning: Lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare, Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, Förordningen (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:63 Utvidgad målgrupp för samhällsorientering samt ett kunskapsunderlag och en analys om integrationens tillstånd och utveckling

SFS: 2013:156, 2013:157 och 2013:158

Ikraftträdande: Den 1 maj 2013

Enligt en ny lag om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare är kommunerna skyldiga att erbjuda samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare som inte omfattas av målgruppen i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (etableringslagen). Lagen omfattar främst nyanlända anhöriginvandrare som har fyllt 18 men inte 65 år och är folkbokförda i en kommun. De som är medborgare i ett EES-land eller Schweiz eller som går i gymnasieskola omfattas dock inte. Samhällsorienteringen ska påbörjas så snart som möjligt efter folkbokföring och kommu-

nernas skyldighet att erbjuda samhällsorientering upphör tre år efter det att den nyanlände första gången folkbokfördes i en kommun. Kommunerna ska aktivt verka för att nyanlända som har rätt till samhällsorientering deltar i verksamheten.

Ändringen i lagen om vissa kommunala befogenheter innebär att det ska vara möjligt för kommunerna att samverka med varandra om samhällsorientering även när det gäller samhällsorientering enligt den nya lagen.

Förordningen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare gällde tidigare den samhällsorientering som varje kommun ska erbjuda för etableringslagens målgrupp. Ändringen innebär att förordningen nu ska tillämpas även på samhällsorientering för målgruppen i den nya lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.

Anmälningsskyldighet vid utstationering av arbetstagare

Ändring av lag och ny förordning: Lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare, Förordningen om anmälningsskyldighet vid utstationering av arbetstagare

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:71 Anmälningsskyldighet vid utstationering
SFS: 2013:352

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Ändringarna i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare innebär att arbetsgivare som utstationerar arbetstagare i Sverige enligt lagen ska anmäla utstationeringen och utse och anmäla en kontaktperson här. Anmälan ska göras till Arbetsmiljöverket. Kontaktpersonen ska vara behörig att ta emot delgivning för arbetsgivarens räkning. En sådan behörighet ska anses gälla genom anmälan av kontaktpersonen. Kontaktpersonen ska även kunna tillhandahålla sådana handlingar som visar att kraven i utstationeringslagen är uppfyllda. Om verksamheten i Sverige avses pågå under högst fem dagar behöver någon anmälan inte göras.

Arbetsmiljöverket ska utöva tillsyn över att reglerna följs. Om en arbetsgivare inte anmäler utstationeringen eller inte utser och anmäler en kontaktperson ska en sanktionsavgift tas ut. En arbetsgivare som inte anmäler förändringar av verksamheten eller som gör en oriktig eller bristfällig anmälan eller har en kontaktperson som inte uppfyller sina skyldigheter, ska kunna föreläggas att vidta rättelse. Ett sådant föreläggande ska kunna förenas med vite.

Syftet med ändringarna är att Sverige ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster och för att utstationeringslagen ska fungera i praktiken.

I en ny förordning om anmälningsskyldighet vid utstationering av arbetstagare anges bl.a. vad en anmälan ska innehålla och hur den ska vara utformad.

Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m.

Ändringar: Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, Lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, Lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, Förordningen (1997:836) om arbetslöshetskassor, Förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, Förordningen (2002:623) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:12 Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m.

SFS: 2013:152, 2013:153, 2013:154, 2013:201, 2013:202 och 2013:203

Ikraftträdande: Den 1 september 2013

I lagen om arbetslöshetsförsäkring sker ändringar i de allmänna villkoren. Det görs även genomgripande förändringar av systemet för åtgärder. Förändringarna innebär att bestämmelserna om nedsättning av dagpenning upphävs och att avstängning från rätten till ersättning ska utgöra den enda åtgärden för handlingar som inte stämmer överens med villkoren i försäkringen. Förändringarna innebär också att fler åtgärdsgrunder införs, men att åtgärderna över lag mildras. Vidare ska arbetslöshetskassorna få utökade möjligheter att hålla inne ersättning under tid då rätten till ersättning utreds. Slutligen ska en sökande i ett ärende om ersättning intyga att lämnade uppgifter är riktiga och meddela ändrade förhållanden.

Ändringarna i lagen om arbetslöshetskassor innebär bl.a. att en enskild som låtit bli att anmäla ändrade förhållanden av betydelse för rätten till ersättning ska uteslutas som medlem ur en arbetslöshetskassa eller frånkännas rätt till ersättning under viss tid. Övriga ändringar i lagen avser bestämmelser om uteslutning av medlem och frånkännande av rätt till ersättning samt återbetalning av statsbidrag och syftar till att göra reglerna mer enhetliga.

Ändringen i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten innebär att alla känsliga personuppgifter som avses i personuppgiftslagen (1998:204) ska få behandlas i en databas, om de har lämnats i ett ärende.

I förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten införs en bestämmelse om aktivitetsrapporter som innebär att arbetslösa ska redovisa vilka aktiviteter som vidtagits för att ta sig ur sin arbetslöshet. Det görs förändringar i bestämmelsen om individuella handlingsplaner som bl.a. innebär att Arbetsförmedlingen får större inflytande över handlingsplanens inne-

håll. Det införs även en bestämmelse om hur Arbetsförmedlingen ska anvisa arbetslösa att söka arbeten. Det görs också förändringar i bestämmelserna om Arbetsförmedlingens underrättelser till arbetslöshetskassorna för fall då den sökande inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till arbetslöshetsersättning eller då sökanden har handlat på ett sätt som inte stämmer överens med villkoren i arbetslöshetsförsäkringen. I förordningen tas bestämmelserna om avanmälan på grund av uteblivet besök eller utebliven kontakt bort. Slutligen ges Arbetsförmedlingen rätt att meddela föreskrifter för vissa bestämmelser i förordningen.

I förordningen om arbetslöshetskassor införs det bestämmelser som reglerar tidpunkten för när statsbidrag, som betalats ut felaktigt till en arbetslöshetskassa, ska återbetalas till Arbetsförmedlingen.

I förordningen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknads-politiska verksamheten finns begränsningar för vilka uppgifter som får behandlas i en databas. För att möjliggöra en elektronisk hantering av den s.k. aktivitetsrapporten, som arbetssökande ska lämna in till Arbetsförmedlingen från den 1 september 2013, införs en bestämmelse om att begränsningarna i förordningen inte gäller uppgifter som har lämnats av den arbetssökande i en aktivitetsrapport.

Finansdepartementet

Pressfunktionen hos finansminister Anders Borg

Pressekreterare Caroline Karlsson, tfn 072-744 23 30

Pressekreterare Petter Larsson, tfn 072-231 52 50

Pressfunktionen hos finansmarknadsminister Peter Norman

Pressekreterare Victoria Ericsson, tfn 076-128 93 45

Finansdepartementet ansvarar bl.a. för finanspolitik, skatter och finansmarknadsfrågor. Finansdepartementet ska följa konjunkturutvecklingen och säkerställa att finanspolitikens inriktning understöder varaktigt hållbara offentliga finanser, uthållig tillväxt, full sysselsättning och rättvis fördelning.

Stärkt investerarskydd på fondområdet

Ny lag: Lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Ändringar: Lag om ändring i föräldrabalken, Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624), Lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, Lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., Lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, Lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200), Lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd, Lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229), Lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag, Lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder), Lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, Lag om ändring i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter, Lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder, Lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, Lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551), Lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, Lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, Lag om ändring i lagen (2007:528)

om värdepappersmarknaden, Lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Lag om ändring i socialförsäkringsbalken (2010:110), Lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster, Lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043), Lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar, Lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) och Lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:155 Förvaltare av alternativa investeringsfonder

Ikraftträdande: 22 juli 2013

Regeringen har den 13 maj 2013 överlämnat prop. 2012/13:155 Förvaltare av alternativa investeringsfonder till riksdagen. Där föreslås en ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Den nya lagen innehåller bl.a. bestämmelser som behövs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM-direktivet). Direktivet innebär att det införs en harmoniserad reglering inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) av förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare). Med alternativa investeringsfonder avses bl.a. specialfonder som i dag regleras i lagen om investeringsfonder, men även riskkapitalfonder, fastighetsfonder, råvarufonder och andra fonder som inte regleras i den nuvarande svenska fondlagstiftningen.

I propositionen föreslås också andra ändringar än de som är direkt motiverade av AIFM-direktivet. Dessa förslag syftar främst till att reglera marknadsföring av alternativa investeringsfonder till konsumenter och andra som inte är professionella investerare. För sådan marknadsföring ska tillstånd krävas från Finansinspektionen.

OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister

Ny lag: Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister

Ändringar: Lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och Lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:72 OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister

SFS: 2013:287

Ikraftträdande: Den 1 juni 2013

Den nya lagen kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister. Förordningen, som är direkt tillämplig, syftar till att minska riskerna i handeln med derivatkontrakt som handlas utanför reglerade marknader (OTC-derivat). Den innehåller bl.a. regler om obligatorisk clearing via central motpart av OTC-derivat som förklarats lämpliga för clearing, krav på rapportering av derivatkontrakt till transaktionsregister samt auktorisation av centrala motparter och registrering av transaktionsregister. Lagen innebär att Finansinspektionen är behörig myndighet i Sverige. Inspektionen har därigenom övervaknings- och utredningsbefogenheter, samt möjligheter att besluta om sanktionsavgifter vid överträdelser av förordningen. Beträffande inspektionens tillsyn och möjligheter att ingripa mot centrala motparter gäller lagen om värdepappersmarknaden. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) ansvarar för tillsynen över transaktionsregister. Finansinspektionen ska som behörig myndighet samarbeta med Esma och med andra behöriga myndigheter.

Ändrade begrepp i mervärdesskattelagen

Ändring: Mervärdesskattelagen (1994:200)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:124 Begreppet beskattningsbar person – en teknisk anpassning av mervärdesskattelagen

SFS: 2013:368

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

För att förenkla tillämpningen av mervärdesskattelagen görs ändringar av vissa begrepp i mervärdesskattelagen. Det nuvarande begreppet yrkesmässig verksamhet ersätts med mervärdesskattedirektivets begrepp beskattningsbar person och ekonomisk verksamhet. Dessutom slopas de nuvarande begreppen företagare och näringsidkare. Det görs också andra följdändringar. Förändringarna har i de allra flesta fall inte någon materiell betydelse.

Försvarsdepartementet

Pressfunktionen hos försvarsminister Karin Enström

Pressekreterare Henrik Hedberg, tfn 072-727 59 49

Försvarsdepartementet ansvarar för försvar och för samordningen av samhällets krisberedskap. I enlighet med det inriktningsbeslut för Sveriges försvar som togs år 2009 (prop. 2008/09:140 Ett användbart försvar), har ändringar skett i vissa lagar och förordningar. Exempelvis ändrades lagen om totalförsvarspflicht (1994:1809) under 2010 så att värnplikten numera är vilande och gäller lika för kvinnor och män.

Arbetet med att fullfölja försvarsreformen fortsatte, och under 2012 beslutade riksdagen om ny lagstiftning vad gäller arbetstagare som är anställda som gruppbefäl, soldater och sjömän i Försvarsmakten, lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar. Därefter har en utredning fått i uppdrag att se över det disciplinansvarssystem som gäller för Försvarsmakten och vissa delar av totalförsvaret (Fö 2012:01). Utredningen ska redovisa senast den 1 juni 2013.

I departementet behandlas nu bl.a. utredningarna Våld och tvång under internationella militära insatser (SOU 2011:76), Regeringsbeslut av ett statsråd – SRÄ (SOU 2013:18) och En myndighet för alarmering (SOU 2013:33). Dessutom pågår ett arbete för att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer ska kunna tillämpas i praktiken och få ett effektivt genomslag i Sverige.

Justitiedepartementet

Pressfunktionen hos justitieminister Beatrice Ask

Pressekreterare Per Claréus, tfn 072-572 48 48

Pressfunktionen hos migrationsminister Tobias Billström

Pressekreterare Linda Norberg, tfn 070-226 09 04

Justitiedepartementet lagstiftar på en rad olika områden och därför är spridningen mellan de lagar och förordningar som träder i kraft bred. Några exempel på departementets ansvarsområden är bekämpning av terrorism, brottmålsärenden, internationellt rättsligt samarbete, migrations- och asylpolitik, rättsväsendet och offentlighetsprincipen.

En ny kameraövervakningslag, en skärpt sexualbrottslagstiftning, förstärkt straffrättsligt skydd vid grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, kriminalisering av kränkande fotografering och moderniserade straffbestämmelser om förfalskning är några av de större förändringarna vid halvårsskiftet.

Kortare tid för styrelseledamöters personliga betalningsansvar

Ändring: Aktiebolagslagen (2005:551)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:65 Förkortad tid för styrelseledamöters personliga betalningsansvar

SFS: 2013:143

Ikraftträdande: Den 1 maj 2013

Ett aktiebolags företrädare kan i vissa fall bli personligen ansvariga för bolagets skulder. Ändringen innebär att en talan om personligt betalningsansvar måste väckas inom tre år från det att bolagets skuld uppkom. Den får dock alltid väckas inom ett år från det att skulden senast skulle ha betalats. Om talan inte väcks inom dessa tidsfrister, upphör det personliga betalningsansvaret för skulden. Tidigare kvarstod ansvaret normalt i åtminstone tio år.

Syftet med ändringen är att underlätta för företagare vars aktiebolag har gått i konkurs eller likvidation att återgå till att driva näringsverksamhet och på det sättet främja entreprenörsanda och vilja att starta nya företag.

Åtal för ringa bokföringsbrott endast om det finns särskilda skäl

Ändring: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:61 Förсенad årsredovisning och bokföringsbrott samt några revisorsfrågor

SFS: 2013:216

Ikraftträdande: 1 juni 2013

Bokföringsbrott som är ringa ska få åtalas av åklagare endast om det av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt. Syftet är att göra den straffrättsliga regleringen av förсенade årsredovisningar och årsbokslut mindre sträng.

Färre revisorskategorier

Ändringar: Revisorslagen (2001:883), aktiebolagslagen (2005:551), Lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och stiftelselagen (1994:1220) m.fl. lagar samt Revisorsförordningen (1995:665) m.fl. förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:61 Förсенad årsredovisning och bokföringsbrott samt några revisorsfrågor

SFS: 2013:217–236

Ikraftträdande: 1 juni 2013

Regelverket renodlas genom att dagens tre revisorskategorier blir två: auktoriserad revisor och godkänd revisor. Den som framöver avlägger revisorsexamen med godkänt resultat blir auktoriserad revisor. En godkänd revisor som avlagt revisorsexamen ska anses vara auktoriserad. Godkända revisorer som saknar revisorsexamen berörs inte av förslagen. Reglerna om revisorsexamen görs också mer flexibla.

Ett mer tillförlitligt fastighetsregister

Ny lag och ändringar: Lagen (2013:000) om förnyelse av vissa inskrivningar i fastighetsregistret, jordabalken, fastighetsbildningslagen (1970:988), Ledningsrättslagen (1973:1144) och Anläggningslagen (1973:1149)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:76 Ett mer tillförlitligt fastighetsregister

SFS: 2013:488–492 (riksdagsbeslut den 29 maj)

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Mer än 50 år gamla inskrivningar av bl.a. nyttjanderätter och servitut ska tas bort från fastighetsregistret, om inte önskemål om förnyelse anmäls. Vidare ska rättighetshavaren vara skyldig att ansöka om dödning av inskrivningen när rättigheten upphör. Inskrivningsmyndigheten ska i ökad utsträckning ta bort inaktuella inskrivningar med stöd av information från lantmäteriför rättningar. Registret ska därmed bli mer tillförlitligt. Åtgärderna minskar kostnaderna i verksamheter där uppgifter från registret används, t.ex. vid fastighetsbildning.

Snabbare betalningar

Ändring: Ändringar i Rättelagen (1975:635), Lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m., Lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare och Lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:36 Snabbare betalningar

SFS: 2013:55–59

Ikraftträdande: 16 mars 2013

Genom lagändringarna genomförs det nya EU-direktivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, som syftar till att motverka sena betalningar och långa avtalade betalningstider i näringslivet. Ändringarna innebär i huvudsak följande.

I rättelagen införs bestämmelser om betalningstider vid handelstransaktioner mellan näringsidkare och mellan näringsidkare och myndigheter och andra offentliga organ. Regler införs också om att borgenärens rätt till dröjsmålsränta inte ska kunna avtalas bort samt att myndigheter och andra offentliga organ som betalar för sent alltid ska vara skyldiga att betala minst den lagstadgade dröjsmålsräntan.

I lagen om ersättning för inkassokostnader m.m. införs bestämmelser om att en borgenär som drabbas av en sen betalning alltid ska ha rätt till kompensation i form av en förseningsersättning om 450 kronor. Borgenärens rätt till förseningsersättning ska inte kunna avtalas bort, om det inte finns särskilda skäl för det. Vidare regleras ersättningsbeloppen för inkassoåtgärder i lagen och beloppen höjs.

I lagen om avtalsvillkor mellan näringsidkare införs en bestämmelse som gör det möjligt för Marknadsdomstolen att ingripa mot oskäligen sedvänja som motverkar direktivets syfte.

En ny kameraövervakningslag

Ny lag: Kameraövervakningslag

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:115 En ny kameraövervakningslag

SFS: 2013:460

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Den nya kameraövervakningslagen ersätter lagen om allmän kameraövervakning och vissa bestämmelser i personuppgiftslagen. Enligt den nya lagen ska det, liksom tidigare, som huvudregel krävas tillstånd vid övervakning av platser dit allmänheten har tillträde, t.ex. gator och torg. Genom den nya lagen skapas dock större utrymme för kameraövervakning utan krav på tillstånd, bl.a. i butiker, tunnelbanan och parkeringshus. Samtidigt förstärks integritetsskyddet genom en utökad rätt till skadestånd och strängare regler om säkerhet och sekretess för inspelat material.

En mer ändamålsenlig förvaltningsprocess

Ändringar: Ändringar i 37 olika lagar, bl.a. Lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, Förvaltningsprocesslagen (1971:291), Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och Utlänningslagen (2005:716)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:45 En mer ändamålsenlig förvaltningsprocess

SFS: Bl.a. 2013:85, 2013:86, 2013:96 och 2013:107

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

I syfte att bidra till en modernare och mer ändamålsenlig förvaltningsprocess genomförs en rad förändringar av de processregler som styr handläggningen

i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Tyngdpunkten i rättskipningen ska ligga i första instans och nu flyttas ytterligare måltyper ned från kammarrätterna till förvaltningsrätterna. Vidare införs tydligare grunder för att meddela prövningstillstånd i kammarrätten.

Flera ändringar syftar till att skapa en mer flexibel och effektiv process. Kravet på att en ansöknings- eller överklagandehandling ska vara undertecknad tas bort. Vidare ska ett ombud endast behöva styrka sin behörighet om rätten anser att det behövs. Det införs också möjligheter för en kammarrätt att kunna fortsätta handläggningen av ett mål även om en ledamot får förhinder. Vidare införs partiellt prövningstillstånd i kammarrätten och i Migrationsöverdomstolen och möjligheterna till sådant tillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen utökas. Dessutom ändras forumreglerna för mål om arbetslöshetsförsäkring för att de, i så stor utsträckning som möjligt, ska handläggas av en förvaltningsrätt i närheten av den enskilde.

Genomförande av rambeslut om dataskydd

Ny lag: En ny lag om dataskydd vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete i europeiska unionen införs. Vidare görs ändringar i form av hänvisningar till den nya lagen i bl.a. brottsbekämpande myndigheters registerförfattningar.

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:73 Dataskydd vid europeiskt polissamarbete och straffrättsligt samarbete

SFS: 2013:329

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

En ny lag med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polis-samarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen (EU) träder ikraft. Därmed genomförs de återstående delarna av EU:s s.k. data-skyddsrambeslut. Syftet med regleringen är att förbättra integritetsskyddet för enskilda och underlätta informationsutbytet.

Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om för vilka ändamål uppgifter får behandlas och bestämmelser om användningsbegränsningar. Lagen anger vidare i vilka situationer personuppgifter får överföras till enskilda, till tredje-land och till internationella organ.

Lagen ska tillämpas av brottsbekämpande myndigheter beträffande uppgifter som överförs från eller till en annan EU-medlemstat eller Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein. Även uppgifter från ett EU-informa-

tionssystem som avser polissamarbete eller straffrättsligt samarbete omfattas av lagen.

Kriminalisering av kränkande fotografering

Ändring: Lag om ändring i brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:69 Kränkande fotografering

SFS: 2013:366

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Ett nytt brott, kränkande fotografering, införs i brottsbalken. Brottet tar sikte på sådan fotografering som innebär ett intrång i den fredade sfär som enskilda bör ha rätt till i förhållande till andra enskilda. För straffansvar ska det krävas att fotograferingen sker olovligen. Dessutom ska det krävas att fotograferingen sker i hemlighet. Med det menas att den fotograferade inte är medveten om fotograferingen. Det kan bero på att kameran har dolts eller på att den fotograferade inte är i stånd att uppfatta fotografering, t.ex. för att han eller hon sover. Slutligen ska den fotograferade finnas på en plats som tillhör hans eller hennes privata miljö eller som annars är avsedd för särskilt privata förhållanden, dvs. inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller ett annat liknande utrymme. Det föreskrivs ett undantag från straffansvar om fotograferingen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig. Sådana omständigheter som att fotograferingen sker som ett led i nyhetsförmedling eller i något annat sammanhang av samhällsintresse bör vara av stor betydelse vid den bedömningen. Straffet är böter eller fängelse i högst två år.

Moderniserade straffbestämmelser om förfalskning

Ändringar: Lag om ändring i brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:74 Förfalsknings- och sanningsbrotten

SFS: 2013:425

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Med hittillsvarande regler har det främst varit traditionella handlingar i pappersform som utgjort s.k. urkunder och därmed täckts av straffansvaret för förfalskning. Genom lagändringen införs ett utvidgat urkundsbegrepp.

Detta innebär att fler handlingar som upprättas, översänds och lagras i elektronisk form kommer att kunna anses som urkunder och därför omfattas av reglerna om förfalskningsbrotten i 14 kap. brottsbalken. De nya reglerna innebär också att de till förfalskningsbrotten nära anknyttande sanningsbrotten i 15 kap. brottsbalken – t.ex. brotten osann försäkran och osant intygande – blir uttryckligen tillämpliga på uppgifter som lämnas elektroniskt. Det överordnade syftet med lagändringarna är att åstadkomma en modernare straffrättslig reglering som är anpassad till användningen av handlingar och information i elektronisk miljö.

Förstärkt straffrättsligt skydd vid grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning

Ändring: Lag om ändring i brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:108 Förstärkt straffrättsligt skydd vid grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning

SFS: 2013:367

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Som ett led i arbetet med att förebygga och bekämpa brott i nära relationer är det nödvändigt att säkerställa att det straffrättsliga skyddet är starkt. Genom ändringarna kommer brotten grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, som tar sikte på upprepade kränkningar av närstående, att omfatta fler brottstyper än tidigare. Förutom som tidigare brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och sexualbrott kommer även skadegörelsebrott och överträdelse av kontaktförbud att ingå. Straffminimum för fridskränkingsbrotten höjs dessutom från fängelse i sex månader till fängelse i nio månader.

En skärpt sexualbrottslagstiftning

Ändringar: Lag om ändring i brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:111 En skärpt sexualbrottslagstiftning

SFS: 2013:365

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Ändringarna syftar till att ytterligare skärpa lagstiftningen och förstärka skyddet för den sexuella integriteten och den sexuella självbestämmande-

rätten. Bestämmelsen om våldtäkt utvidgas genom att begreppet ”hjäplöst tillstånd” ersätts av det vidare begreppet ”särskilt utsatt situation”. Det innebär att fler fall av sexuella utnyttjanden kriminaliseras som våldtäkt. Vidare utvidgas tillämpningsområdet för grovt sexuellt övergrepp mot barn. Därmed kommer fler allvarliga sexuella övergrepp mot barn att bedömas som grova brott. Dessutom höjs straffminimum för detta brott från fängelse i sex månader till fängelse i ett år.

För att uppfylla åtagandena enligt Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp ändras reglerna om svensk domsrätt och åtalspreskription. Ändringarna innebär dels att kravet på dubbel straffbarhet avskaffas för utnyttjande av barn för sexuell posering och köp av sexuell handling av barn, dels att preskriptionstiden förlängs för utnyttjande av barn för sexuell posering genom att den börjar löpa först den dag barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år.

Kulturdepartementet

Pressfunktionen hos kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth

Pressekreterare Catharina Henriksson, tfn 070-358 77 91

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur och kulturskapares villkor, kulturarv samt medier, film och idrott. Barns och ungas rätt till kultur, kulturarv för framtiden och förbättrade villkor för den nyskapande kulturen, ökad tillgänglighet till medier och kultur genom ny teknik samt idrott för barn och unga, är några av de prioriterade frågorna på departementet.

Arkitekturmuseet blir Statens centrum för arkitektur och design

Ny förordning: Förordning med instruktion för Statens centrum för arkitektur och design

SFS: 2013:71

Ikraftträdande: Den 1 maj 2013

Arkitekturmuseet bytte den 1 maj 2013 namn till Statens centrum för arkitektur och design. Samtidigt förtydligades myndighetens uppgift att vara mötesplats för såväl arkitektur som för form och design.

Genom förändringarna i myndighetens instruktion samlas de mål som sedan 2009 formulerats i regleringsbrev och i tidigare budgetpropositioner i myndighetens centrala styrdokument. Namnändringen speglar myndighetens uppdrag som sedan 2009 innefattar att främja och förmedla kunskap om arkitekturens, formens och designens betydelse i samhället och sedan 2010 att fungera som en mötesplats för form och design. Det tidigare uppdraget att fungera som statligt centralmuseum för arkitekturområdet kvarstår.

Förordning om stöd enligt filmavtalet

Ny förordning: Förordning om statsbidrag till finansiering av svensk film i enlighet med 2013 års filmavtal

SFS: 2013:200

Ikraftträdande: Den 1 juni 2013

Den 25 januari 2012 enades regeringen och film- och tv-branschen om ett nytt filmavtal för svensk film. Avtalet innebär ökade resurser till filmen genom att avtalsmedlen ökar med cirka 30 miljoner kronor per år. Merparten satsas på ett nytt stöd till dramaserier och en utökning av stöden till barn- och ungdomsfilm samt kort- och dokumentärfilm.

En förutsättning för filmavtalets giltighet är att regeringen meddelar föreskrifter om filmstöd. Den nya förordningen innehåller de bestämmelser som behövs för att Stiftelsen Svenska Filminstitutet ska kunna fördela stöd enligt avtalet.

Landsbyggsdepartementet

Pressfunktionen hos landsbyggsminister Eskil Erlandsson

Pressekreterare Madeleine van der Veer, tfn 070-519 01 59

Huvuddelen av Landsbyggsdepartementets verksamhetsområden styrs av EU-rätten. Detta gäller till exempel hela jordbruks- och fiskepolitiken, många landsbygdsutvecklingsfrågor och livsmedelssäkerhetsfrågorna. Mycket av lagstiftningsarbetet handlar därför om att anpassa nationella lagar och förordningar till nya regler inom EU och att komplettera nya EU-regler med nationell lagstiftning.

Förbud mot Bisfenol A i förpackningar för livsmedel avsedda för små barn

Ändring: Livsmedelsförordningen (2006:813)

Ny formulering: SFS 2012:991

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Regeringen har beslutat om ett förbud mot användning av Bisfenol A (BPA), och föreningar där BPA ingår, i lack och ytskikt i förpackningar för livsmedel särskilt avsedda för barn mellan noll och tre år. Förbudet omfattar allt saluhållande i Sverige, inklusive produkter som införs från andra EU-länder eller importeras från tredje land. BPA är ett ämne som finns i många konsumentprodukter, bl.a. i vissa livsmedelsförpackningar. Målsättningen med ett förbud är att säkerställa att BPA inte förekommer i förpackningar för livsmedel avsedda för små barn och därmed så långt som möjligt minska små barns exponering för ämnet.

Redskap för fångst av vilt

Ändring: Jaktförordningen (1987:905)

Ny formulering: SFS 2013:205

Ikraftträdande: Den 15 maj 2013

I jaktförordningen har införts en klausul om ömsesidigt erkännande av redskap för fångst av vilt som godkänts i EU- eller EES-land eller Turkiet.

Enligt jaktförordningen gäller att fångstredskap ska vara av godkänd typ för att få användas. Prövningen av frågor om godkännande görs av Naturvårdsverket i samråd med Jordbruksverket. Hittills har krävts att ett fångstredskap som redan har godkänts i ett annat land genomgår ytterligare en prövning i Sverige för att få användas här. Detta krav på dubbel prövning är inte förenligt med EU:s principer om den fria rörligheten inom unionen.

Den nya bestämmelsen innebär att ett fångstredskap av en typ som har prövats i ett EU-land får användas i Sverige, under förutsättning att det uppnår den svenska djurskydds- och säkerhetsnivån. Den som vill använda ett sådant redskap ska anmäla det till Naturvårdsverket. Om det efter anmälan av ett utländskt redskap visar sig att det inte uppnår den skyddsnivå som krävs i Sverige får Naturvårdsverket förbjuda redskapet. Fångstredskap av en typ som inte har prövats i ett annat EU-land ska godkännas av Naturvårdsverket, precis som hittills. På grund av EU:s åtaganden gentemot EES-länderna och Turkiet omfattas även redskap från dessa länder.

Anmälan till länsstyrelsen vid skydds jakt på enskilda initiativ

Ändring: Jaktförordningen (1987:905)

Ny formulering: SFS 2013:149

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Bestämmelserna i 28–28 b §§ jaktförordningen innebär att rovdjur under vissa omständigheter får skrämmas bort eller dödas i syfte att skydda tamdjur (skydds jakt på enskilda initiativ). Det är nödvändigt att i varje enskilt fall reda ut om förutsättningarna för skydds jakt har varit uppfyllda eller om det har begåtts ett brott. Därför har hittills föreskrivits att en sådan händelse ska anmälas till polis. Polisen ska besluta om hur djuret ska tas om hand.

Kritik har framförts om att många avstår från att använda skydds jaktmöjligheten eftersom det leder till en skyldighet att kontakta polisen och en risk för att vapnet tas i beslag under utredningen. Det har även framförts att det upplevs som obehagligt att bli misstänkt för brott. Förordningen ändras därför så att anmälan ska göras till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska besluta om

hur djuret ska tas om hand och bedöma om det finns anledning att misstänka brott och i så fall anmäla händelsen till närmaste polismyndighet.

Syftet med förordningsändringen är att underlätta ett effektivt skydd för tamdjur samt att stödja djurägare som drabbats av rovdjursangrepp.

Miljödepartementet

Pressfunktionen hos miljöminister Lena Ek

Pressekreterare Erik Bratthall, tfn 072-743 31 57

Miljödepartementets ansvarsområden spänner över bl.a. klimatfrågor, miljölagstiftning, kemikalier, internationellt miljösamarbete, naturvård, vatten, hav samt strålskydd och kärnsäkerhet. Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen adresseras och ges en lösning utan att orsaka miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Det förutsätter en ambitiös och helhetsbaserad miljöpolitik på hemmaplan och i nära och tätt samarbete inom EU och i internationella sammanhang. Sverige ska vara en föregångare i att utveckla den modell för ett hållbart samhälle som världen behöver.

Industriutsläppsdirektivet genomförs i svensk rätt

Ändringar: Industriutsläppsförordning, Förordning om stora förbränningsanläggningar, Förordning om förbränning av avfall, Förordning om produktion av titandioxid, Förordning om användning av organiska lösningsmedel och Förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer.

SFS: 2013:250, 252–256

Ikraftträdande: Den 18 juni 2013

Ett nytt regelverk har beslutats som genomför stora delar av EU:s nya industriutsläppsdirektiv. EU:s nya regler om industriutsläpp rör cirka 100 större industriella verksamheter i Sverige och vilka krav vi ställer på utsläpp från verksamheterna.

Sedan länge ingår i den svenska miljöprövningen att vi ställer villkor som ska leva upp till miljöbalkens regler om användning av bästa möjliga teknik. Beskrivningar av vad som är bästa teknik finns också sedan länge inom ramen för EU-samarbetet och nya sådana beskrivningar tas kontinuerligt fram för att hålla dem uppdaterade med teknikutvecklingen.

De nya reglerna innebär att de EU-gemensamma beskrivningarna ska göras rättsligt bindande för prövningsmyndigheterna och verksamhetsutövarna. Förutom begränsningsvärden för utsläpp anges i beskrivningarna exempel på teknik som inom de olika branscherna anses vara bästa tillgängliga teknik. Exempelen ska användas som referens när man bedömer vilka försiktighetsmått som en verksamhetsutövare ska behöva vidta.

Det svenska genomförandet innebär att EU-beskrivningarna av bästa tillgängliga teknik så långt som möjligt görs rättsligt bindande genom generella föreskrifter. Myndigheter och verksamhetsutövare behöver inte starta dyra och tidskrävande omprövningsprocesser enbart för att fastställa de rättsligt bindande villkoren.

Verksamhetsutövarna ska, utöver sina tillstånd, följa utsläppskrav och andra försiktighetsmått som anges i industriutsläppsförordningen.

Industriutsläppsdirektivet genomförs också med:

- En ny förordning om stora förbränningsanläggningar som innebär att utsläppskraven skärps för stora förbränningsanläggningar som kraftverk, kraftvärmeverk och fjärrvärmeanläggningar från den 1 januari 2016. Förordningen ersätter Naturvårdsverkets föreskrifter om utsläpp till luft av svaveldioxid, kväveoxider och stoft från förbränningsanläggningar med en installerad tillförd effekt på 50 MW eller mer. Kraven skärps både för nya och befintliga anläggningar men till olika nivåer.
- En ny förordning om förbränning av avfall som innebär skärpningar av utsläppskraven i förhållande till gällande svensk rätt. För cementugnar införs strängare krav vad gäller utsläpp av kväveoxider och för samförbränningsanläggningar skärps kraven vad gäller utsläpp av stoft, kväveoxider och svaveldioxid. Förordningen ersätter Naturvårdsverkets föreskrifter om avfallsförbränning.
- En ny förordning om användning av organiska lösningsmedel som innebär i princip ingen ändring i sak utan främst att reglerna för användning av organiska lösningsmedel flyttas till förordningsnivå och omformuleras. Förordningen ersätter Naturvårdsverkets föreskrifter om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar.
- En ny förordning om produktion av titandioxid.

Ny miljöprövningsförordning

Ändringar: Miljöprövningsförordning, Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, Förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, Förordningen (2001:512) om deponering av avfall, Förordningen (2004:675) om omgivningsbuller, Förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsätter, Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador, Miljötillsynsförordningen (2011:13), Avfallsförordningen (2011:927) och Förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter.

SFS: 2013:251, 259, 261, 262, 264–270

Ikraftträdande: Den 18 juni 2013

Regeringen har beslutat att regleringen av tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarliga verksamheter flyttas från avdelning 1 i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd till en ny miljöprövningsförordning. Syftet är att skapa en mer lätthanterlig författningstext och öka tydligheten.

Den nya förordningen innebär följande:

- Ett antal nya verksamheter blir tillståndspliktiga till följd av industriutsläppsdirektivet.
- För verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet ställs krav på regelbundna tillsynsbesök.
- Tillståndsplikten för deponier efter sluttäckning upphör.
- Strålsäkerhetsmyndigheten tar över det tillsynsvägläggande ansvaret för områden förorenade av radioaktiva ämnen.
- Det klargörs i den nya miljöprövningsförordningen att samma krav på tillståndsplikt vid ändring av verksamheten gäller för frivilliga tillstånd som för andra tillståndspliktiga verksamheter.
- Den nya miljöprövningsförordningen innebär en förenkling av regelverket för ändringar av tillståndspliktiga verksamheter. Tillståndsplikt gäller som huvudregel vid ändring av tillståndspliktiga verksamheter. Tidigare har det krävts tillstånd för en ändring så snart ändringen inte är en mindre ändring och inte innebär att en olägenhet för människors hälsa eller

miljön kan uppkomma. Nu kommer det endast att krävas tillstånd vid en ändring om ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar innebär en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljö.

- För övriga ändringar räcker det med en anmälan till tillsynsmyndigheten. Anmälningförfarandet är enkelt och billigt och lämpar sig väl för många ändringar med en begränsad påverkan på miljön. Mark- och miljödomstolarna och miljöprövningsdelegationerna kommer i större utsträckning kunna använda sina resurser till de mest omfattande och komplicerade verksamheterna.
- Liksom tidigare kan ändringar inte göras som kommer i konflikt med de villkor som finns angivna i det gällande tillståndet för verksamheten.

Ny förordning om utvinningsavfall

Ändringar: Förordning om utvinningsavfall, Förordningen (2001:512) om deponering av avfall, Miljötillsynsförordningen (2011:13) och Avfallsförordningen (2011:927)

SFS:2013:319

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Regeringen har beslutat om en ny förordning om utvinningsavfall som är ett resultat av en översyn av förordningen (2008:722) om utvinningsavfall samt för att genomföra fem EU-kommissionsbeslut som kompletterar direktivet om hantering av avfall från utvinningsindustrin.

Förordningen innebär i huvudsak att det blir tydligare vad en avfallshanteringsplan ska innehålla, att denna plan alltid ska skickas till tillsynsmyndigheten och alltid godkännas. Förordningen innehåller kriterier för bedömningen av när en anläggning för uppsamling eller bortskaffande av utvinningsavfall ska anses vara en riskanläggning, för hur utvinningsavfall ska karakteriseras, för beräkningen av den säkerhet som ska ställas vid ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och för definitionen av inert avfall. Förordningen innebär även att Naturvårdsverket får möjlighet att meddela föreskrifter som behövs för bedömningen av om avfall är inert utvinningsavfall.

Prövningen av dumpningsdispenser

Ändring: Avfallsförordningen (2011:927)

SFS: 2013:136

Ikraftträdande: Den 1 maj 2013

Regeringen har beslutat om en ändring i avfallsförordningen som innebär att länsstyrelserna i stället för Havs- och vattenmyndigheten ska pröva frågor om dispens från miljöbalkens generella dumpningsförbud, då dumpningen är avsedd att göras i inlands- eller kustvatten. Dessutom ska Havs- och vattenmyndigheten höra länsstyrelserna och Naturvårdsverket innan myndigheten meddelar föreskrifter i frågor som rör dumpning.

Näringsdepartementet

Pressfunktionen hos näringsminister Annie Lööf

Presschef Anna-Karin Nyman, tfn 070-206 75 62

Pressekreterare Jonas Pettersson, tfn 072-532 72 62

Pressekreterare Oscar Sundevall, tfn 072-530 48 90

Pressfunktionen hos it- och energiminister Anna-Karin Hatt

Pressekreterare Jonas Johansson, tfn 072-208 22 71

Pressfunktionen hos infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd

Pressekreterare Mychèle Östman, tfn 070-771 16 34

Målet med näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i hela landet. Regelförenklingar, stärkt innovationsklimat och att underlätta för grön omställning är prioriterade områden. Näringsdepartementet fortsätter arbetet med regelförenklingar och grön omställning i energisektorn. Dessutom stärks reglerna mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergi produkter för att uppnå en sund konkurrens. Inom transportområdet skärper regeringen fartygssäkerhetslagen för att stärka skyddet för sjömän. Därtill har Näringsdepartementet infört en ny lag om återbetalning av olagligt utbetalade statsstöd.

Olagligt statsstöd

Ny lag: lag om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler

Beslutsunderlag: prop. 2012/13:84 Olagligt statsstöd

SFS: 2013:388

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

I den nya lagen regleras stödgivares och stödmottagares skyldigheter när statligt stöd som omfattas av artikel 107.1 i EUF-fördraget har lämnats utan att anmälningsskyldigheten enligt artikel 108.3 i fördraget har iakttagits, s.k.

olagligt stöd. I lagen anges att den som lämnat olagligt stöd ska återkräva det och att den som mottagit sådant stöd ska återbetala det jämte ränta. Det införs även bestämmelser om hur räntan ska beräknas och om preskription av fordran avseende återbetalning av olagligt stöd. En talan om återbetalning av olagligt stöd ska väckas av stödgivaren i tingsrätt. I rättegången ska bestämmelserna i rättegångsbalken om tvistemål där förlikning om saken inte är tillåten tillämpas. Om käranden visar sannolika skäl för sin talan får rätten besluta om interimistisk återbetalning. En möjlighet att kvitta rättegångskostnader införs liksom en bestämmelse om att verkställighet av dom eller beslut om återbetalning inte hindras av att gäldenären ställer säkerhet. Till den nya lagen förs från lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler en bestämmelse om upplysningsskyldighet i statsstödsärenden och en bestämmelse om Europeiska kommissionens kontrollbesök. 1994 års lag upphävs.

Straffansvar för marknadsmissbruk på energimarknaderna införs

Ny lag: Lag om ingripande mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergiprodukter

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:122 Ingripande mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergiprodukter

SFS: 2013:385

Ikraftträdande: Den 29 juni 2013

Lagen kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi. Förordningen innehåller förbud mot insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan vid handel med grossistenergiprodukter samt en skyldighet att offentliggöra insiderinformation. Vidare finns bestämmelser om marknadsövervakning, registrering av marknadsaktörer, samarbete mellan tillsynsmyndigheter och en skyldighet för den som yrkesmässigt handlar med grossistenergiprodukter att rapportera misstänkta överträdelser av förbuden till tillsynsmyndigheten. I lagen föreskrivs straffansvar för överträdelser av förordningens förbud samt mot åsidosättande av rapporteringsskyldigheten. Lagen innehåller också ett meddelandeförbud för den som rapporterat om misstänkta överträdelser av förbuden till tillsynsmyndigheten, Energimark-

nadsinspektionen. Överträdelse av meddelandeförbudet är förenat med straffansvar. Därutöver finns i lagen bestämmelser om tillsynsmyndighetens uppgifter och befogenheter.

Nya regler om prövning av nätkoncession

Ändring: Ellagen (1997:857)

Ny förordning: Elförordningen

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:70 Prövning av nätkoncession

SFS: 2013:207 och 2013:208

Ikraftträdande: Den 1 juni 2013

Prövningen i ärenden om tillstånd att bygga och använda starkströmsledningar (nätkoncession) ska bli enklare och mindre resurskrävande för såväl elnätsföretagen som de berörda myndigheterna. Ordningen för överklagande ändras på så sätt att nätmyndighetens beslut om nätkoncession och därmed sammanhängande frågor i de flesta fall överklagas till mark- och miljödomstol. Vidare får regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. En nätkoncession ska som regel gälla tills vidare. En nätkoncession för linje får omprövas när 40 år har förflutit sedan nätkoncessionen meddelades. Villkor för en meddelad nätkoncession får omprövas i en särskild ordning. Innehavaren av en nätkoncession för linje ska färdigställa ledningen senast fem år efter det att koncessionsbeslutet vunnit laga kraft.

Ändringar i naturgaslagen och naturgasförordningen

Ändring: Naturgaslagen (2005:403)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:85 Naturgasfrågor

SFS: 2013:209

Ikraftträdande: Den 1 juni 2013

I huvudsak rör ändringarna tillsynen av naturgasmarknaden och ordningen beträffande balanseringen av det nationella naturgassystemet.

I fråga om tillsynen av naturgasmarknaden innebär ändringarna bl.a. att Energimarknadsinspektionen i förväg ska fastställa de samlade intäkter som

ett naturgasföretag högst får uppbära från överföring av naturgas, lagring av naturgas eller tillträde till en förgasningsanläggning, under en fyraårsperiod. Ändringarna har tillkommit efter förebild av en tillsynsmodell som redan finns på elmarknaden, men med de anpassningar som är nödvändiga med hänsyn till förhållandena på naturgasmarknaden. Vad gäller balanseringen av det nationella naturgassystemet innebär ändringarna bl.a. att regeringen ska ge i uppdrag åt en myndighet eller åt en juridisk person, som frivilligt åtar sig det, att övergripande ansvara för att balansen kortsiktigt upprätthålls mellan inmatning och uttag av naturgas i det nationella naturgassystemet (systembalansansvarig). Enligt den nuvarande ordningen kan endast en myndighet uppbära det ansvaret.

Ändring: Naturgasförordningen (2006:1043)

SFS: 2013:210

Ikraftträdande: Den 1 juni 2013

Ändringarna är en följd av ändringarna i naturgaslagen (2005:403) och innebär bl.a. att Swedegas AB ges uppdraget att övergripande ansvara för att balansen kortsiktigt upprätthålls mellan inmatning och uttag av naturgas i det nationella naturgassystemet (systembalansansvarig). Swedegas AB äger transmissionsnätet för naturgas i Sverige.

Ny lag om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering

Ny lag: Lag om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering

Ändrade lagar: Lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Bestlutsunderlag: Prop. 2012/13:123 Myndigheters tillgång till tjänster för elektronisk identifiering

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

En ny lag om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering införs. Med stöd av lagen kan upphandlande myndigheter, som ett alternativ till offentlig upphandling, besluta att tillämpa valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering av enskilda i myndighetens elektroniska tjänster. I valfrihetssystem har enskilda rätt att välja leverantör bland de leverantörer som den upphandlande myndigheten har godkänt och tecknat kontrakt med för att få en tjänst utförd. På en särskild webbplats ska det löpande annonseras vilka tjänster för elektronisk identifiering som efterfrågas. Alla leverantörer som ansöker om att få delta i ett valfrihetssystem och som uppfyller de uppställda kraven och villkoren ska godkännas. Därefter ska kontrakt tecknas med varje leverantör. Leverantörer har möjlighet att ansöka om rättelse och begära skadestånd om lagen inte har följts. Valfrihetssystemen ska administreras av en särskild myndighet. E-legitimationsnämnden avses bli denna myndighet. Bestämmelserna om s.k. anbudsssekretess i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) kommer inte att gälla i ärenden enligt den nya lagen. Förvaltningsrätten ska vara domför med en lagfaren domare vid prövning av mål enligt den nya lagen. Kommunala nämnder kommer att kunna överlåta beslutanderätt till den myndighet som ska administrera valfrihetssystemen.

Tillsynsuppgifter överläts till klassificeringssällskap

Ändrad lag: Lagen (2004:487) om sjöfartsskydd

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:110 Överlåtelse av tillsynsuppgifter inom sjöfarten

SFS: 2013:294

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Klassificeringssällskap utför redan i dag tillsynsuppgifter när det gäller t.ex. sjösäkerhet. Genom lagändringen får Transportstyrelsen överlåta tillsynsuppgifter även inom sjöfartsskyddet till s.k. erkända sjöfartsskyddsorganisationer, i praktiken klassificeringssällskap. Överlåtelsen innebär att svenska rederier kan välja tillsynsutövare inom ytterligare ett område, vilket kan förbättra konkurrenssituationen.

2006 års sjöarbetskonvention träder i kraft

Ändrad lag: bl.a. Fartygssäkerhetslagen (2003:364)

Beslutsunderlag: Prop. 2011/12:35 2006 års sjöarbetskonvention

SFS: 2012:97

Ikraftträdande: Den 20 augusti 2013

I juni 2012 ratificerade Sverige 2006 års sjöarbetskonvention. Konventionen, som syftar till att tillförsäkra sjömän drägliga arbets- och levnadsförhållanden ombord på fartyg, genomförs bl.a. genom ändringar i fartygssäkerhetslagen. Där föreskrivs bl.a. att alla fartyg som omfattas av konventionen ska ha ett sjöarbetscertifikat som intygar att fartyget uppfyller konventionens krav och att ett fartygs resa får förbjudas om det finns skälig anledning att anta att fartyget i något väsentligt avseende har brister i skyddet mot otrygghet avseende arbets- och levnadsförhållanden.

Ny lagstiftning om bevakning ombord på svenska fartyg

Ny lag och förordning: Lag om bevakning ombord på svenskt fartyg och förordning om bevakning ombord på svenskt fartyg

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:78 Bevakning ombord på svenska fartyg

SFS: 2013:283 (lagen) och 2013:284 (förordningen)

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Under början av 2000-talet kom handels- och fiskefartyg utanför Somalias kust att allt oftare attackeras av pirater med baser längs den somaliska kusten. Trots militära operationer har piratverksamheten inte upphört. Piraterna kapar fartygen och begär sedan höga lösensummor för att släppa dem och deras besättning. De nya bestämmelserna kommer att göra det möjligt för svenska redare att använda beväpnad bevakning ombord på svenska fartyg. Syftet med lagen är att möjliggöra bevakning för att skydda fartyget, besättningen, passagerarna och lasten mot angrepp av utomstående personer. Lagen ska endast gälla i fråga om fartyg som omfattas av den internationella koden för sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar och som befinner sig utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Redaren kan få tillstånd för beväpnad bevakning ombord på fartyget enligt den nya lagen.

FOTO: JAN ÅKE SKÖLD © SJÖFARTSVERKET

Tillståndet kommer att innebära att säkerhetspersonalen har rätt att inneha vissa slag av skjutvapen och ammunition ombord. Förslaget har utformats i linje med rekommendationerna på området från Internationella sjöfartsorganisationen (IMO). Transportstyrelsen är tillstånds- och tillsynsmyndighet och får meddela föreskrifter om sådan bevakning som omfattas av lagen.

Socialdepartementet

Pressfunktionen hos socialminister Göran Hägglund

Presschef Johan Ingerö, tfn 072-523 02 64

Pressekreterare Hannah Ekeroos, tfn 070-340 44 89

Pressekreterare, Fredrik Hardt, tfn 072-587 83 55

Pressfunktionen hos barn- och äldreminister Maria Larsson

Pressekreterare Marcus Jonsson, tfn 070-382 47 78

Pressfunktionen hos civil- och bostadsminister Stefan Attefall

Pressekreterare Petra Kjellarson, tfn 070-646 21 12

Pressfunktionen hos socialförsäkringsminister Ulf Kristersson

Pressekreterare Cherine Khalil, tfn 076-778 68 42

Socialdepartementets ansvarsområden innefattar bland annat vård och omsorg, barnets rättigheter, folkhälsa, ekonomisk trygghet vid sjukdom, ålderdom och för familjen, boende och byggande.

Upphävande av kravet på sterilisering för ändrad könstillhörighet

Ändringar: Lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:107 Upphävande av kravet på sterilisering för ändrad könstillhörighet

SFS: 2013:405-406

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Kravet på sterilisering och förbudet mot bibehållen fortplantningsförmåga för den som önskar ändra könstillhörighet tas bort.

Hälsa- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd

Ny lag och ändringar: Ny lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd samt ändringar i Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), Tandvårdslagen (1985:125), Smittskyddslagen (2004:168) och Lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:109 Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd

SFS: 2013:407-411

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Lagen innebär att landstingen ska vara skyldiga att erbjuda vuxna personer som vistas i landet utan tillstånd samma subventionerade hälso- och sjukvård som asylsökande, dvs. vård som inte kan anstå inklusive tandvård, mödrhälsovård, preventivmedelsrådgivning, vård vid abort och en hälsounder-

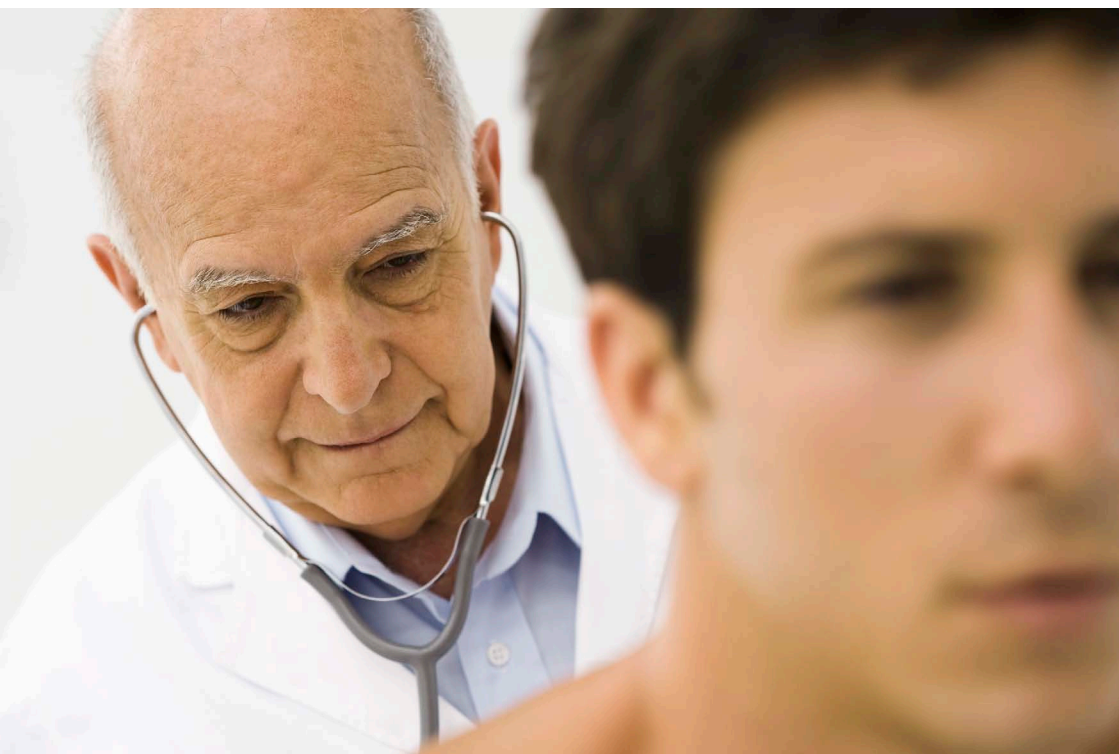

FOTO: © JOHNÉR

sökning. Barn som vistas i landet utan tillstånd ska erbjudas samma vård som bosatta och asylsökande barn, dvs. subventionerad fullständig hälso- och sjukvård inklusive regelbunden tandvård.

En ny tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst

Ändringar och nya förordningar: Ändringar i Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, Socialtjänstlagen (2001:453), Patient-säkerhetslagen (2010:659) m.fl. lagar och förordningar samt två nya förordningar.

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:20 Inspektionen för vård och omsorg – en ny tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst

SFS: 2012:936–962 och 2013:176–196

Ikraftträdande: Den 1 juni 2013

En ny myndighet, Inspektionen för vård och omsorg, inrättas den 1 juni 2013. Myndigheten övertar bl.a. ansvaret för tillsyn och tillståndsprövning inom hälso- och sjukvård och därmed jämförlig verksamhet, socialtjänst och LSS-verksamhet (LLS = Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) från Socialstyrelsen.

Åtgärder för att motverka fusk och felaktigheter inom stöd och service till vissa funktionshindrade och inom assistansersättningen

Ändring: Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, Socialförsäkringsbalken, Förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade samt Förordningen (1993:1091) om assistansersättning

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:1, utg.omr. 9 Budgetpropositionen för 2013

SFS: 2012:930, 2012:935, 2013:278 respektive 2013:279

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

I och med ändringarna genomförs ett antal åtgärder med det huvudsakliga syftet att motverka fusk och felaktigheter inom stöd och service till vissa funktionshindrade, framför allt den personliga assistansen, och inom assistansersättningen. Flera åtgärder har även till syfte att verka för att enskilda

personer med funktionsnedsättning får det stöd de behöver och är berättigade till. Möjligheten för enskilda personer med funktionsnedsättning att själva anställa eller anlita sina personliga assistenter återinförs, dock med en utökad möjlighet för berörda myndigheter att i vissa sådana fall ha insyn i förhållandena i bostaden.

Sänkta byggsanktionsavgifter

Ändring: Plan- och bygglagen (2010:900) och Plan- och byggförordningen (2011:338)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:104

SFS: 2013:307

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

I plan- och bygglagen finns grundläggande bestämmelser om byggsanktionsavgifter. Lagändringarna avser bland annat införande av en bestämmelse som ger byggnadsnämnden möjlighet att i ett enskilt fall sätta ned en byggsanktionsavgift som inte står i rimlig proportion till den aktuella överträdelsen. I plan- och byggförordningen finns närmare bestämmelser om byggsanktionsavgifternas storlek. Förordningsändringarna innebär ett mer tydligt och enhetligt regelverk med generellt sett lägre avgiftsnivåer.

Anpassning av svensk rätt till EU-förordning om byggprodukter

Ändring: Plan- och bygglagen (2010:900) och plan- och byggförordningen (2011:338)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:93 Anpassning av svensk rätt till EU-förordning om byggprodukter

SFS: 2013:306 och 308

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Den 1 juli 2013 blir Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG (byggproduktförordningen) tillämplig i sin helhet. Genom ändringarna i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen anpassas svensk rätt till byggproduktförordningen. Ändringarna innebär bl.a. att när CE-märk-

ning ska vara den enda märkning som styrker en byggprodukts överensstämmelse med angivna prestanda, får typgodkännande inte meddelas och redan meddelade typgodkännanden ska upphöra att gälla.

I och med att ändringarna i plan- och byggförordningen träder i kraft upphävs förordningen (2012:976) om harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter.

Utbildningsdepartementet

Pressfunktionen hos utbildningsminister, vice statsminister Jan Björklund

Pressekreterare Elin Boberg, tfn 070-206 99 09

Pressekreterare Ylva Westlund, tfn 070-188 65 55

Pressfunktionen hos jämställdhetsminister, Maria Arnholm

Pressekreterare Carl-Otto Berg, tfn 072-239 50 55

Regeringen arbetar för att reformera utbildningsväsendet. Syftet är att höja kvaliteten på utbildningen och utbildningens resultat. Som ett led i detta har gymnasiesärskolan i grunden reformerats för att skapa en gymnasiesärskola med hög kvalitet. De nya bestämmelserna ska börja tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2013.

Reformering av gymnasiesärskolan

Ändring: Skollagen (2010:800) och gymnasieförordningen (2010:2039)

Beslutsunderlag: Prop. 2011/12:50 En gymnasiesärskola med hög kvalitet

SFS: 2012:109 och 2012:402

Ikraftträdande: Den 1 april 2012 – tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2013

Genom reformen anpassas bestämmelserna för gymnasiesärskolan i stora delar till bestämmelserna för den reformerade gymnasieskolan.

Gymnasiesärskolan kommer att karakteriseras av stor flexibilitet för både elever och huvudmän. Samarbetet mellan gymnasiesärskolan och arbetslivet stärks. Det finns nio nationella program och utbildningarna ska kvalitetssäkras på nationell nivå. En poängplan kommer att ersätta timplanen för gymnasiesärskolans nationella program och ett ämne ska kunna bestå av flera kurser där betyg sätts efter avslutad kurs. Det kommer fortfarande att finnas individuella program, men indelningen i yrkes- och verksamhetsträning tas bort. Eleverna i gymnasiesärskolan får ökade möjligheter att välja utbildningsvägar.

FOTO: © JOHNER

Efter avslutad utbildning får eleverna en utökad dokumentation av sina studier i form av ett gymnasiesärskolebevis. Elevens hemkommunen blir skyldig att utreda målgruppsstillhörigheten om det framkommer indikationer på att en elev inte tillhör målgruppen för grund- respektive gymnasiesärskolan.

Nya program mål för gymnasiesärskolans nationella program

Ny förordning: Det införs en ny förordning om program mål för gymnasiesärskolans nationella program.

Beslutsunderlag: Prop. 2011/12:50 En gymnasiesärskola med hög kvalitet.

SKOLFS: 2013:5

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Den 1 juli 2013 ersätter en ny förordning om program mål för gymnasiesärskolans nationella program den gamla förordningen (SKOLFS 1994:13) om särskilda program mål för gymnasiesärskolans nationella program.

Särskild utbildning för vuxna – ändringar med anledning av den nya gymnasiesärskolan

Ändring av lag och förordning: Skollagen (2010:800) och förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning ändras.

Beslutsunderlag: Prop. 2011/12:50 En gymnasiesärskola med hög kvalitet.

SFS: 2012:109

Ikraftträdandedatum: Ändringen i skollagen trädde i kraft den 1 april 2012 men de nya bestämmelserna tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2013.

Ändringen i skollagen innebär att särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå förutom kurser även får innefatta ett gymnasiesärskolearbete. Betyg ska sättas efter genomfört gymnasiesärskolearbete. Kurserna och gymnasiesärskolearbetets omfattning ska betecknas med gymnasiesärskolepoäng. För varje ämne på gymnasial nivå ska det finnas en ämnesplan. När det gäller betygssättning innebär lagändringen vidare att det vid betygssättningen ska få bortses från enstaka kunskapskrav eller från enstaka delar av sådana krav, om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav. En utvecklingsstörning ska dock bara få beaktas om det finns synnerliga skäl. De kunskapskrav som rör säkerhet och de som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska dock alltid uppfyllas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i en kurs på grund av elevens bristande deltagande, ska betyg inte sättas på kursen.

Ändringen i förordningen om vuxenutbildning innebär att bestämmelser om gymnasiesärskolebevis införs. Ett sådant bevis ska utfärdas för den som har avslutat särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå. Vidare införs en bestämmelse om rätt att delta i särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå och behörighet att delta i särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå ska inträda tidigare än från och med det andra kalenderhalvåret det år personen fyller 20 år, om det med hänsyn till de personliga förhållandena finns särskilda skäl.

Utökad undervisningstid i matematik

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:64 Utökad undervisningstid i matematik

SFS: 2013:248

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Skollagen (2010:800) ändras så att den minsta totala undervisningstiden i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ökas med 120 timmar. Ökningen av undervisningstiden ska användas för att ge eleverna i grundskolan och motsvarande skolformer mer undervisning i matematik. Syftet är att förbättra elevernas kunskaper i matematik som har blivit sämre under 2000-talet. Totalt ökas det minsta antalet undervisningstimmar i matematik i grundskolan från 900 till 1 020.

För att grundskolorna ska kunna profilera sig finns skolans val, som innebär en möjlighet att lokalt bestämma hur en del av undervisningstiden ska fördelas mellan olika ämnen. Skollagen ändras så att antalet undervisningstimmar i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska inte får minskas till följd av skolans val.

Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:58 Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd

SFS: 2013:298

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Skollagen (2010:800) ändras så att barn som vistas i landet utan tillstånd ska ges i huvudsak samma rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola och motsvarande skolformer samt gymnasieskola och gymnasiesärskola som barn som är bosatta i landet. Rätten till utbildning inom grundskolan och motsvarande skolformer medför enligt förslaget inte skolplikt för sådana barn som vistas i landet utan tillstånd.

Statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare

Ny förordning: Förordning om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare

Beslutsunderlag: Promemorian Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet (U2012/4904/S), budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1, utgiftsområde 16, s. 45)

SFS: 2013:70 (senare ändrad 2013:531)

Ikraftträdande: 20 mars 2013

Huvudmän för alla skolformer utom förskolan ges möjlighet att hos Statens skolverk ansöka om statsbidrag för att täcka merkostnaden för att anställa förstelärare (85 000 kr/år) och lektorer (170 000 kr/år). Villkor för statsbidrag är bl.a. att läraren uppfyller vissa kvalifikationskrav i fråga om utbildning och erfarenhet samt att läraren får ett lönelöft på 5 000 resp. 10 000 kr/mån.

Utrikesdepartementet

Pressfunktionen hos utrikesminister Carl Bildt

Pressekreterare Erik Zsiga, tfn 072-573 91 30

Pressfunktionen hos biståndsminister Gunilla Carlsson

Pressekreterare Evin Khaffaf, tfn 070-283 95 97

Pressfunktionen hos handelsminister Ewa Björling

Pressekreterare Jacob Birkeland, tfn 070-296 18 99

Utrikesdepartementet (UD) ansvarar tillsammans med utlandsmyndigheterna för Sveriges förbindelser med andra länder. På UD formuleras de handlingsalternativ som ligger till grund för regeringens ställningstaganden i utrikes- och biståndspolitiska frågor samt frågor om internationell handelspolitik. De frågor som UD ansvarar för regleras sällan genom lag eller förordning. Undantag är lagstiftningsarbetet inom EU-området och de förordningar som upprättas i syfte att tydliggöra vilka uppgifter de myndigheter som sorterar under UD har.

Kroatiens anslutning till Europeiska unionen

Ikraftträdande: Den 1 juli 2013

Den 1 juli 2013 blir Republiken Kroatien medlem i EU. Men för att Kroatiens anslutningsfördrag ska bli en gällande del av den svenska rätten måste fördraget också införlivas i svensk rätt. Det sker genom att det kroatiska anslutningsfördraget läggs till i den lag (1994:1500) som handlar om Sveriges anslutning till Europeiska unionen (anslutningslagen).

Riksdagen beslutade redan i november 2012 att godkänna Kroatiens anslutningsfördrag och om ändringen i den svenska anslutningslagen. Regeringen beslutar i en förordning att lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2013.

FOTO: JOHN ISAAC, UN

Ny styrmodell med fokus på biståndets resultat

Det svenska biståndet regleras inte i lag. Biståndsbudgeten styrs i stället genom särskilda regeringsbeslut. Under 2012/13 har regeringen arbetat med att utveckla en ny modell för styrningen av det svenska biståndet som sätter biståndets verkliga resultat i fattiga människors liv i fokus. Biståndet kommer från och med sommaren 2013 därför främst att styras av regeringsbeslutade resultatstrategier.

